

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. B. Virgo, Mater Societatis, aut Ordinis alterius. Thema. Ecce mater tua.
Joan. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

modo aptatur illi in hoc saeculo, quando speciali electione elevatur ad perfectissimam similitudinem Solis justitiae: & tales in sapientia & sanctitate permanent immobiles sicut Sol, alioque exemplo suo illuminant & inflammant.

Charissimi, tanta perfectio, non statim requiritur à Tyronibus, in conversionis initio; sed tamen paulatim ad magnam perfectionem aspirandum est illis: nam & Christus ipse hortatur: Estote perfecti sicut Pater vester caelestis perfectus est. Matth. 5. q. d. hic est scopus: hic finis supremus, ad quem pro viribus conitendum est.

Quocirca, Dilectissimi, 1. Ad exemplum Dominae nostrae sumus aurore confurgens & progrediamur magis, magisque iudies tenebras expellamus, sicut & ignorantiam, frigus,

reporem, vitia & peccata: & crescimus in luce, cognitione & amore virtutum paulatim sine strepitu, omnia impedimenta perumpendo. 2. Exemplo B. V. conemur esse pulchri sicut luna, omne lumen nos à Sole justitiae habere libenter profitendo, temper crescendo in splendore, imò semper pleno, ideòque respiciamini irretortis oculis solem justitiae, in eius praesentia ambulando & intentionem purè ad eum dirigendo. 3. Exemplo B. V. tandem sumus electi ut sol. 1. Intensè Deum amando, lucendo & ardendo. 2. Stabiliter. 3. Efficaciter, ut alios quoque verbis & exemplis accendamus. Ita aliquando in caelis fulgebimus sicut sol; ex promissione Christi Matth. 13. *Iusti fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum.*

EXHORTATIO II.
PRO QUOLIBET FESTO B. M. V.

De B. V. MARIA tanquam Matre Societatis.

THEMA.

Ego Mater pulchra dilectionis. Eccli. 24. 24.

VEL.

Ecce Mater tua. Joan. 19.

Um Christus Dominus in cruce moriturus, videret Matrem & discipulum stantem, quem diligebat, dixit Matri suae: *Mulier ecce Filius tuus.*

Joan. 19. 16. Quo dicto, loco sui, S. Joannem substituit tanquam filium adoptivum; ut ipse deinceps illi adesset, serviret, provideret, & omne obsequium & solatium praestaret. In Joanne verò eidem etiam reliquos Apostolos, imò fideles omnes, quasi Filios

Filiis, matri suæ assignavit; maximè qui Virgines sunt & casti, & Christum in cruce sua confestantur.

Deinde dicit Discipulo: *Ecce mater tua*. I. c. q. d. hanc ama, observa; juva ut matrem, ac vicissim ad eam, tanquam ad matrem, in omni difficultate, tentatione, persecutione, afflictione recurre, illa te materno affectu suscipiet, fovebit, solabitur, proteget, opem à Filio poscet. Ita exponit S. Augustinus ferm. de Passione: *Ecce mater tua curam illius habe; eam tibi commendo; suscipe ut matrem*. Et S. Cyillus in Joan. 19. *Commendavit*, inquit, *Christus matrem discipulo, ut officium filii in eam servaret: Matrem similiter admonuit, ut Parentis in discipulum auctoritatem haberet*. Amore videlicet atque charitate, non minùs illos conjungi voluit, quàm si naturæ maximâ propinquitate conjuncti essent. Et simul omnibus nobis eam in Joanne matrem dedit. q. d. *Ecce mater tua*, & tuorum Collegarum, Apostolorum ceterorumque Fidelium, quorum tu hic personam repræsentas: quare fideles omnes ad eam tanquam ad matrem confugere oportet, magnâ fiduciâ & amore, ut docet S. Bernardus hom. 4. super missus. *Ipsa ergo est vera fidelium Eva, id est mater viventium, ita ad illam recurrere omnes sapientes & sancti omni aeo.*

Ut ergo & nos Societatis Filii ad B. V. majore cum fiducia & charitate recurramus, ostendam illam non solum omnium Fidelium, sed peculiariter Societatis Jesu Matrem esse, ac proinde præ aliis Fidelibus, peculiari titulo ad eam nos posse confugere.

I. Titulus primus amoris & protectionis B. V. erga homines Societatis; & vicissim amoris & fiduciæ hominum Societatis erga Beatissimam Virginem est: quia est *Mater JESU*, quem tenerrimè diligit; ac proinde etiam diligit ejus Societatem; sub Filii ejus vexillo militantem, & pro gloria Filii sui & salute animarum strenuè decertantem. Quemadmodum Mater potentis cujuidam Regis, non solum Regem, verùm etiam cohortem prætoriam, quæ Regem ejusque honorem defendit, diligit ac tuetur. Præsertim cum Virgo Beatissima, incredibilem zelo gloriæ divinæ ardeat, non potest non diligere peculiari amore exercitum Filii sui spiritu imbutum, & pro gloria Dei & salute animarum depraſtiantem. quem enim in finem instituta est Societas JESU, nisi ut sub augustissimis JESU siguis perpetuum mundo, carni & Dæmoni bellum indiceret, semper in acie staret, ad cominus & eminus omni telorum genere dimicandum, auspice & Imperatore JESU pugnandum, vincendum & moriendum in cruce? ut redemptionis Christi Domini fructus in quàm plurimos derivetur; Evangelii lux distitissimis nationibus inferatur; adversus offusas Hæreticorum tenebras defendatur & propaletur; quovis morbo ac languore ægris animis, medicina salutaris adferatur; quibusvis ac quoquo modo proximis adjuvandis in salute consequenda, opera impendatur, nulli nec labori parcat, nec quieti indulgeatur, nec commodo atteudatur, nec damno commoveatur,

N 2 quoad

B. V. est Mater Societatis, quia Mater est JESU.

quoad sibi praestitutum majoris gloriae Dei scopum, in sua proximique salute, consequatur. Haec igitur praesidia Filii sui cohortem, ita praclare animatam, non potest non sua materna cura & providentia complecti clementissima Mater, pro eo quo ardet ipsa Divinae gloriae, animarumque salutis provehendae celo. Cum videt Filii vexillum in ultimas usque delatum orientis & occidentis oras, non potest non praeriantes sub eo milites benignissimis oculis intueri; & juvare ac animare ut non pedem referant, sed strenue pugnent, & spolia animarum optima referant. Idem est quoad athletas in septentrione contra haeresim dimicantes.

Amat ergo B. Mater Societatem JESU, & protegit instar Matris: quidni igitur & nos eandem tanquam Matrem diligamus; ad eam, ut tenelli Filii solent, in omnibus difficultatibus, periculis, & tentationibus ad eam recurremus, non deseret Mater Filios.

II.
B. V. est
mater So-
cietatis,
quia est
Mater
S. Ignatii.

II. Secundus titulus amoris & protectionis B. V. erga homines Societatis, & vicissim hominum Societatis erga B. Virginem est, quia ipsa est in spiritu *Mater S. Ignatii* Societatis Jesu Fundatoris, ac proinde hoc titulo quoque est Mater Societatis. S. Ignatius hujus Reipublicae conditor est, post Christum; is enim illam, ad monarchiae formam, sed aristocratia temperatam certis legibus regendam instituit: is certis eam membris & gradibus, Professorum, coadjutorum & Scholasticorum distinxit, & ad posteritatem transtulit stabilitam. Hunc

igitur Parentem nostrum Beatissimam Virgo in Spiritu peperit; & quantus, quantus fuit Ignatius, totus Deiparae Virginis opus fuit: nam

1. Ubi constanter animum induisset Ignatius novam vitam auspiciari, quadam nocte, ut refert Petrus Ribadeneira L. 1. c. 2. precandi incensus studio, de cubili profuit, toroque animo ac corpore prostratus, ante Sacratissimae Dei Matris effigiem; ferventes & humili mixtas fiduciae preces effudit, se totum Salvatori Filio purissimam Matrem offerens, ac spondens, desertis vanitatis castris, in equitius sacra militia ac potestate futurum, cum ecce tibi, tota domus repente contremisit, cubiculumque à fundamentis, terrae motu concutitur; ut hoc indicio Deum cum Ignatii preces per Virginem Matrem sibi gratas accidisse testaretur, ut Apostolo Paulo & filia orantibus in carcere evenit; tum à Deipara pulsus, fugatusque Caedamon intelligeretur nunquam rediturus, nec in Ignatium, in cuius anima jam sibi Deus sedem fixerat, jure quicquam usurpaturus.

2. Deinde altera quadam nocte vigilant, ipsa Dei Mater parvulum Jesum in ulnis gestans, eximia specie & fulgore nitens, sese illi visendam, longo spatio praebuit eam divinae lucis copia, eoque exultantis animi gaudio, ac commutatione voluntatis, ut superioris vitae summum eum caperet tedium, ac fastidium rerum omnium, quas in primis, summisque bonis ducunt Mortales, earum praesertim, quae cum obscena voluptate conjunctae sunt, quarum

quarum rerum imagines omnes, unus hic B. Matris aspectus ex animo delectat, summâque illum castimoniam perpetuam colendam cupiditate inflammavit: atque ex eo tempore ad extremum usque vitæ diem, tam excellenti ornatus fuit castitatis dono, ut omnimodum carnis titillatione, libidinisque sensu caruerit.

3. Confirmatis jam satis viribus, suscepto Hierosolymitanæ profectio nis consilio, ad celeberrimam Aedem D. Virginis quæ est in monte serrato, sacra militiæ tyrocinium positurus contendit: quo in itinere, perpetuo se castitatis obstrinxit voto, nominatimque hoc votum purissimæ Virgini, Regina Virginum in qua spes omnes suas defixerat, sibi ipsi diffidens, spiritu fervens sanctissime nuncupavit. Ad montem serratum veniens, Deiparâ religiose salutata, novam auspicaturus vitam, ab exordio veterem retexere statuit, generalèque totius vitæ confessionem peregit, Equum Cœnobio donavit, pecuniam reliquam pauperibus distribuit, & quia legerat, Equites nobiles olim, cum iuriarentur profanæ militiæ, totâ noctem in armis excubare solitos, ritu persimili & ipse spirituali militiæ cupivit inaugurari, gladium & pugionem, quibus mundo meruerat, ante aram B. Virginis appendit, tum in pervigilio Annuntiationis, detractâ sibi pretiosa veste ad indulum usque, mendico cuidam eandem liberaliter est elargitus, talarem ex tela canabina tunicam induit, promilitari baltheo fune se præcinxit, calcei ex sparte contexti, sed alterum

tantum pedem ex veteri plaga imbecilliore contextit: baculum cum curbita peregrinantis insigne assumpsit. His armis novus miles instructus, pervigil ante aram Virginis modo stans, modo genibus nixus, noctem illam insomnem egit, maximo animi sui sensu superioris vitæ peccata deflens, & totum se Dei Matris præsidio patrocinioque committens, ut exauctoratus à veteri, novum coram ea susciperet spiritualis militiæ Sacramentum.

Videtis charissimi, quam benevolam se matrem exhibuerit B. Virgo Ignatio, & quam devotum filium vicissim erga eam Ignatius: ut taceam quod ipsa docuerit illum, modum meditandi, in Libello exercitiorum expressum: item quod scribenti Constitutiones sapius se visendam dederit & constitutiones ab ipso scriptas approbans & confirmans: uti ipse in Libello manuscripto notavit. Ob quæ & alia beneficia & favorem, an non jure Mater spiritualis Ignatii nuncupari potest? ac proinde per consequens, etiam Mater universæ Societatis, ad quam & nos merito cum fiducia & charitate recurramus.

III. Tertius titulus amoris & protectionis B. V. erga Religiosos Societatis nostræ; & vicissim horum erga illam fiducia & charitatis est, quod ipsa Dei parens: mater quoque sit primæ Societatis, & primorum ac primariorum S. Ignatii Sociorum. Nam

1. P. Petrus Faber, Franciscus Xaverius & reliqui numero septem anno 1534. die assumptæ in Cælum Deiparæ

N 3 sacro,

III.
Quia primæ Societatis Mater est.

facro, in æde ejusdem Virginis Mariæ, quæ mons Martyrum vulgè dicitur, & ab Urbe Luretia non procul abest, jacta sunt Societatis JESU fundamenta cum jejunii & voluntariis pœnis præmissis, operante Sacris Fabro sub sacro sancta Eucharistia mysteria, omnes sese Deo O. M. votis ritè nuncupatis consecrârunt: atque hæc prima fuere Societatis rudimenta. Eadem vota duobus sequentibus annis, sed aucto numero tribusq; aliis, Claudio, Jajo, Joanne Codurio, Paschasio Broëto, eadem ipsâ die, eadem cæremoniâ & loco confirmârunt atque ita B. V. in Patronam & Matrem elegerunt, ut annotat Orlandinus & post Societatem conditam, eum diem quasi primum ejus Natalem singulari religione ac memoriâ coluerunt.

2. Cùm electus esset, licet reluctans Ignatius Præpositus Generalis, visitârunt omnes præsentis 7. templa illustriora Romana; cùmque per ventum ad templum S. Pauli, in Sacello B. Virginis, coram effigie ejusdem, B. Patris Sacris operatus est, & ubi ad communionem ventum est, conversus ad Socios, pro volutus in genua, dextrâ sacram de patena præferens hostiam, lavâ descriptam professionis formulam, cum lacrymis, cæteris quoque collacrymantibus, solennem edidit professionem, conceptis verbis, *Coram Sacratissimâ Virgine Maria*, tum reversus ad altare communicavit, & rursus se vertens, reliqui eandem professionem nuncupârunt, ut obscurum esse non possit, prima illa Professorum primordia ipsâmq; adeo nascentem Societa-

tem Sanctissimæ Virgini Matri acceptam esse referendam, adeoq; ejusdem Parentem meritò nuncupandam.

3. Adde primum templum quod Domui Professæ obtigit, esse illud, quod Anno 1540. S. Mariæ de Strada B. Ignatius elegit, in quo hodie tum, à Cardinale Farnesio Aucto, eadem Imago B. V. Miraculis celebris, à populo Romano colitur. Hic primæ Societatis functiones, primæ Catecheses, Conciones, Confessionis & Eucharistia frequentationes habita, hæc pietas propè extincta & Sacramentorum frequentia, ope auspiciisque Virginis Matris, resurrexit.

Verè igitur beatissima Virgo, Mater & Patrona est primæ Societatis, ad quam uti illa, sic & nobis in omnibus cum fiducia & charitate confugiendum.

IV. Quartus titulus, amoris & protectionis B. V. erga Religiosos Societatis, & vicissim eorum erga ipsam amoris & fiducia est, quod beatissima Virgo, sit cujusvis nostrum benignissima Mater quia in spiritu nos peperit. Nam

1. Si S. Ignatium Fundatorem nostrum ac Parentem sanctissima Mater in spiritu peperit, & nos omnes quia ejus pectore, velut in Abrahami lumbis posteritas omnis, continebamus, peperisse censenda est. Si Ignatius tantum opus, quale est Societas, ejus ope potissimum inchoavit & perfecit; atque adeo tota Societas à S. Matre in suo Parente condita & præformata est, idem nos singuli beneficium Virginis participamus.

2. Si quisque vocationis suae primordia altius animo repetierit & perpenderit, ea Virgini sanctae in acceptis referre oportebit. Scimus quo pacto à B. V. ad Societatem vocatus sit B. Stanislaus Kostka, cui B. V. se spectandam dedit, & parvulum Jesum in lectulo ejus collocavit, corporis sanitatem restituit & discedens disertè admonuit, ut Societatem JESU quamprimam ingrederetur: quod & admirabili constantiâ perfecit: scimus B. Aloysio, cum sumptâ Eucharistiâ Deum per B. V. rogaret, eequod vitæ genus sequeretur, clarâ distinctâque; vocem allapsam, ut Societatem Jesu, si Deo & B. V. gratus esse vellet, ingrederetur, anno 1583. Idem pluribus aliis accidit. Nobis quoque licet non externâ voce, internâ tamen inspiratione, à B. V. eadem gratia obtenta evenit; ut ingrederemur Societatem Jesu. Itaque nostra in spiritu Mater est, cui vocationem nostram jure adscribimus.

3. Denique omnes, quotquot in Societate degimus, sub protectione speciali Divæ Virginis securi latemus, ut aliquando vidit Venerabilis Pater Martinus Gurtierrez Hispanus; scilicet: Deiparam eximia specie micantem, veste in magnam latitudinem expansâ, ac sub ea veste Societatem nostram universam contineri collectam quam illa materno complecteretur affectu, eoque quasi suæ gratiæ & charitatis tegumento confoveret: quo ostento Mater clementem & amantem, de omnium nostrum salute sollicitam, maternam curam ac benevolentiam demonstravit. Qualem Salvator Hierosolymis se exhibere voluit Matth. 13. *Quoties volui*

congregare Filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas?

Quæ cum ita sint, dilectissimi cum & B. Virgo nobis in Joanne à Christo data sit in Matrem: *Ecce mater tua*: & illa quod Jesu Mater sit, Societatis quoque Jesu, ob zelum animarum & gloriæ divinæ, quem tam illa, quam hæc profitetur, mater sit: cum etiam in sancto Ignatio, & primæ Societate, & in nostra vocatione propria Matrè nostram se ostenderit: quidni eam, ut Filii Matrem, tenerimo amore complectimur? Quid ni in omnibus necessitatibus nostris, maxima cum fiducia, tanquam Filii ad Matrem optimam confugimus?

Animet nos S. Bernardus serm. 4. de Assumpt. *Sileat misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocata te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse.* Idem serm. 2. Pentec. *Ad illam (B. V.) sicut ad medium, sicut ad arcam Dei, sicut ad verum causam, sicut ad negotium seculorum respiciunt, & qui in celo habitant, & qui in inferno, & qui nos precesserunt, & nos qui sumus, & qui sequuntur, & nati natorum, & qui nascuntur ab illis. In te enim Angeli latitiam, justis gratiam, peccatores veniam invenerunt in aeternum. Merito in te respiciunt oculi totius creaturæ, quia in te & per te, & de te benigna manus Omnipotentis quidquid creavit, recreavit. Nos igitur quoque ad eam respiciamus, & confugimus, qui sub protectionis ejus pallio latemus: eamque diligamus; quia ut agebat B. Stanislaus, causâ amoris rogatus: *Mater mea est, & quidem mater benignissima, amantissima, sollicitissima, omnium matrum charitatem & curam multis parafangis superans & excedens.* EXHOR-*